

MAL-VERKOSTON OHJAUSRYHMÄN KOKOUS II/2025

Aika: ke 11.6.25 klo 9.30–11.30 + lounas Triplassa

Paikka: Teams-kokous, HSL-linkki

Jäsenet

Pj. Johanna Järvinen, yksikön päällikkö, HSL

Satu Pääkkönen, tulosaluejohtaja, HSY

Olli Voutilainen, erityisasiantuntija, TEM

Ruusa Degerman, erityisasiantuntija, YM

Annu Korhonen, Traficom,

Sini Tohmo, Väylävirasto

Lotta Mattson, VM

Hanna Perälä, liikenneneuvos, LVM

Anne Jarva, maankäytön asiantuntija, Kuntaliitto

Patrik Hämäläinen, Joensuun kaupunki

Mervi Vallinkoski, yleiskaavap., Jyväskylän kaupunki

Tero Piippo, yhteyspäällikkö, Kuopion kaupunki

Olli Alho, kaupunkikehitysjohtaja, Lahden kaupunki

Paula Paajanen, yleiskaavapäällikkö, Oulun kaupunki

Mariitta Vuorenpää, yleiskaavas. Porin kaupunki

Päivi Nurminen, seutujohtaja,

Tampereen kaupunkiseutu

Jyrki Lappi, maankäyttöjohtaja, Turun kaupunki

Virpi Mamia, projektipäällikkö, Turun MAL-k.seutu

Raine Mäntysalo, professori, Aalto/RYL

Johanna Järvinen, yksikön päällikkö, HSL

Satu Pääkkönen, tulosaluejohtaja, HSY

Verkoston koordinaatio

Kati-Jasmin Kosonen, kehittämisspäällikkö

Eero Purontaus, suunnittelupäällikkö

Pyydetty puheenvuorot

Annu Korhonen, Traficom, kestävän kaupunkiliikenteen yhteyspisteen toiminta.

Varalla

pj:t vuorottelevat

Katja Palonen, johtava asiantuntija, TEM

Olli Maijala, YM,

(hankkeissa Virve Hokkanen ja Petteri Katajisto)

Maija Stenvall, Traficom

(Antti Rahiala)

Seppo Serola, Väylä

Maria Torttila, LVM

Johanna Vilkuna, liikenne, Kuntaliitto

Pauliina Jalonen, ympäristö, Kuntaliitto

Pauli Sonninen, kaavoitus, Joensuu

Anna Isopoussu, Jyväskylän kaupunki

Heli Pitkänen, maisema-arkkitehti, Kuopio

Johanna Sääksniemi, Lahden kaupunki

Mika Uolamo, k.arkkitehti, Oulun kaupunki

Mikko Nurminen, rakennusvalvonta, Pori

Eero Kauppinen, Tampereen kaupunkiseutu

Kaisu Kuusela, Tampereen kaupunkiseutu

Paula Keskikastari, kaavoituspäällikkö, Turku

Hanna Mattila, johtaja, Turun

kaupunkitutkimusohjelma

Tytti Viinikainen, liikennejärj.asiantuntija, HSL

Eero Laurinsilta, HSL

Miliza Ryöti, asumisen asiantuntija, HSY

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden ja teams-osallistujien toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

Kokous avattiin klo 9.35.

2. Edellisen kokouksen (30.1.2025) asiat

https://mal-verkosto.fi/wp-content/uploads/2025/01/MAL-verkoston_ohry-muistio_300125_TEAMS.pdf

Päätösehdotus: Ohjausryhmä hyväksyy edellisen kokouksen muistion:

Päätös: Edellisen kokouksen asiat todettiin ja muistio hyväksyttiin.

3. MAL-verkoston alkuvuoden 2025 toiminta ja ajankohtaiskatsaus

Päätyneet hankkeet ja raportit

- Ikäystävälliset kaupunkiseudut, (IKKUNA- ja IKI-ympäristöt hankkeiden yhteisraportti) SYKE & MAL-verkosto raportti valmistelussa, julkaistaan ympäristöhallinnon sarjassa kesäkuussa 2025.
- Ikäystävällinen kaupunkitila eli Karmi-hankkeen raportti, kesällä 2025

Toimintakatsaus ja talousraportointi

- Talousluvut ajalta tammi-toukokuu 2025

Tilaisuudet ajalla helmi-kesäkuu 2025

- Ikäystävälliset kaupunkiseudut seutuwebinaari 12.2.25 klo 9.15.-11.00
- Ikäystävälliset kaupungit hankkeiden päätösseminaari, 2.4.2025 klo 13-16, Vantaan kaupungintalo
- Ikäystävällinen kaupunkitila tuloswebinaari (KARMI-hanke, Aalto, Syke, YM) 3.6.2025 klo 14-15.45
- Seutuwebinaari 3.4.2025
- Kestävät kuntaverkostot seminaari Kuntatalolla 19.3.25
- Kestävien kuntaverkoston aamukahviwebinaarit, MAL-verkoston & HINKU-verkosto 15.5. klo 8.30-9.45, teemana kestävä maankäyttö ja elinvoima (Mika Uolamon alustus kokousaineistossa)
- Seudullinen kaupunkivihreä - hankkeen aloituswebinaari ja -työpaja 10.6.2025 klo 10-12

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee alkuvuoden toiminnan ja muut ajankohtaiset asiat tiedoksi.

Päätös: Ajankohtaisasiat merkittiin tiedoksi, katsaus alkuvuoden toimintaan ja talouteen hyväksyttiin.

4. MAL-verkoston vuoden 2025 kehittämishankkeet

Valtakunnallinen MAL-verkosto tuo yhteen valtion ja kaupunkien toimijat, alan asiantuntijat, tutkimuslaitokset ja järjestöt ajankohtaisten MAL-teemojen ympärille. Työn tavoitteena on tukea jäsenyhteisöjen yhteensovittavaa MAL-suunnittelua. Verkostosopimus ja Strateginen viitekehys on laadittu kevätkaudella 2024 ja ovat voimassa 2024-2027. Verkoston läpileikkaaviin strategisiin painopisteisiin kuuluvat seudullisuus ja seutuyhteistyö, kestävä maankäyttö, kestävä asuminen sekä kestävä liikennejärjestelmä. MAL-verkoston koordinaatio esittelee kokoukselle vuoden 2025 yhteistyöhankkeiden tilannekatsauksen.

Vuonna 2025 toteutettava hankeyhteistyö strategiaan painopisteisiin:

I Elinkeinojen kehittämisen ja MAL-suunnittelun oikea-aikaisesti ajoittuvan suunnitteluyhteistyön kehittäminen

- *Elinkeinoalueiden ylikunnallinen kehittäminen kuntien raja-alueilla (hankkeen työohjelma kokousaineistossa)*

II Kaupunkiseutujen tiivistyvän rakenteen ekologisuus ja terveellisyys

- *Yhteensovittavan kaupunkivihreän kehittäminen kaupunkiseutujen suunnittelussa – hanke (hankkeen työohjelma aineistossa)*
- BOOST 2 hankeyhteistyö ylikunnallisen kompensaatiomallin kehittämiseksi

III Kestävän liikkumisen ja liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyö

- *Pyöräliikenteen vaikutusten arviointi, Traficom, MAL-verkosto ja YM. (Hankkeen työohjelma kokousaineistossa)*
- SUMP yhteistyö Traficomin yhteystietopisteen ja UBC:n kanssa.

Päätösehdotus. Ohjausryhmä hyväksyy vuoden 2025 hankkeiden tilannekatsauksen.

Päätös: Tilannekatsaus hyväksyttiin maininnoilla, *että Elinkeinoalueiden kehittäminen* hankkeessa jäsenistölle lähetetään pohdittavat kysymykset erillisenä viestinä ja tarjotaan mahdollisuutta osallistua syksyn työpajaan. Ohjausryhmälle lähetetään myös *Kaupunkivihreän kehittäminen* -hankkeen kick startin materiaalit sekä kutsut Seutupaneeleihin ja *Pyöräilyn edistämishankkeessa* toimitetaan teemaan liittyvä uutiskirje alkusyksyllä.

5. Kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien laadintaan liittyvä yhteistyö, SUMP

Traficom koordinoima SUMP yhteistyö, ml tietoiskut

Euroopan laajuinen liikenneverkko TEN-T edistää Euroopan unionin talouskasvua ja kilpailukykyä sekä vahvistaa unionin taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. TEN-T-verkon vaatimuksista ja kehittämisen prioriteeteista on säädetty

TEN-T-asetuksessa (2024/1679). TEN T liikenneverkon tavoitteisiin on liitetty tavoite **Kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien laadinnasta ja toimeenpanosta**¹. Suomessa suunnitelmien laadinta ja toimeenpano koskee **suurimpia kaupunkisolmuja** (urbannodes²), eli 7 MAL-seutua. Asetuksen mukaan jäsenvaltioiden on edistettävä kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien käyttöönottoa ja perustettava kansallinen kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmia koskeva ohjelma sekä kansallinen kestävän kaupunkiliikenteen ohjelmien yhteyspiste. **Suomen kansallinen kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien yhteyspiste on Traficom.**

Annu Korhonen Traficomista esittelee kokoukselle yhteyspisteen lähiajan toimenpiteet sekä teemaan liittyvien tietoiskujen sarjaa. Ensimmäinen tietoisku järjestettiin pe 6.6.2025 ja vuoden viimeinen on aikataulutettu joulukuulle 2025.

Yhteistyö UBC:n Kestävän kaupunkiliikenteen EU-hankkeiden kanssa

MAL-verkosto on kiinnittynyt UBC:n Kestävän kaupunkiliikenteen suunnittelun edistämiseen (SUMP) kahden Itämeren alueen ja EU laajuisen projektin kautta.

Käynnissä oleva ja suomalaisia keskisuuria kaupunkeja koskeva SUMP yhteistyö on nimeltään **SUMPS for BSR** (2021-2027). Projektina *SUMPs for BSR* keskittyy eurooppalaisittain pienten ja keskisuurten kaupunkien kyvykkyyksien helpottamiseen silloin kun ne ottavat käyttöön ja toimeenpaneavat kestävän kaupunkiliikenteen suunnittelua. SUMPs for BSR keskittyy erityisesti aktiivisen elämäntavan ja omaa aktiivisuutta vaativien kulkutapojen käyttöönottoon (kävely- ja pyöräily, mikromobility, joukkoliikenne ja omin jaloin kuljettavat matkaketjut) sekä hyväksynnän laajentamiseen keskikokoisissa kaupungeissa ja niiden ympäristössä. Keskikokoiset kaupungit tekevät Kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmia omista lähtökohdistaan ja itse näkemällään kuntakoalitiolla, EU:n TEN-T asetus ei siihen suoraan velvoita, liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttamisen kannalta toimintamallin käyttöönotto on silti suotavaa.

Sumps for BSR- hankkeen keskeisenä osiona on koulutuspakettien tuottaminen, testaaminen ja läpivieminen kaupunkien kanssa. Kaupunkien koulutuspaketit lanseerataan vuoden 2026 alussa, markkinointikierros käynnistyy syksyllä 2025. Syksyllä 2025 käynnistyy myös haku pienimuotoiseen SUMP sparraukseen, jossa BSR alueen kaupunkiseutu voi hakea erityistä SUMP klinikka työskentelyyn. Klinikkaan otetaan hakemuksella mukaan kaupunkinoodeja pienempiä kaupunkeja ja seutuja. Klinikalla kaupunki saa konsultin avustamana vetoapua ensimmäisen kierroksen käynnistämiseen tai jo olemassa olevan SUMP:n vaikuttavuuden lisäämiseen. Kaupunkeja hyväksytään 10 koko alueelta, yhteisenä klinikkakielenä on englanti. Lisätietoja liitteenä olevista dioista sekä hankkeen sivuilta: <https://interreg-baltic.eu/project/sumpsforbsr/#summary>

¹ TEN-T-asetuksessa KOM 2024/1679 ja KOM suosituksessa 2023/550.

² *Urbannodes* on määritelmällisesti keskustaupunkia laajempi toiminnallisen kaupunkiseudun alue².

SUMP-teemaiset hankkeet, niiden löydökset ja tulokset sekä yhteiset suositukset kokoava projekti **BSR Urban Mobility - Enhancing active and efficient urban mobility in the Baltic Sea Region** käynnistyy tänä kesänä. MAL- verkosto on hankkeen paikallinen yhteistyökumppani. Pääajatuksena EU tai jäsenvaltioiden rahoittamissa SUMP-hankkeissa on ollut tukea paikallis- ja alueviranomaisille, suunnittelijoita ja päättäjiä kestävästä kaupunkiliikenteestä ja -logistiikan edistämistoimissa Itämeren alueen EU jäsenvaltioissa. Kokoamalla tiedot ja koulutuspaketit yhteen sekä EU kaupunkinoodien, aluehallinnon että jäsenvaltioiden SUMP kokemukset tulevat koottua yhteiseen matriisiin. Samalla tiedonvaihtoa tehostetaan kaupunkien, alueiden ja jäsenmaiden kesken. Yhteistyö ja tiedonvaihto on projektissa vertikaalista ja horisontaalista: käyttökelpoiset ideat ja kokemukset onnistuneista toimeenpanomenettelyistä ja kestävästä liikkumisen edistämisen haasteista siirtyvät rajattomasti Itämeren alueella maasta ja paikallisyhteisöstä toiseen.

“BSR Urban Mobility platform project brings together different EU or nationally funded projects that have developed tools, guidance, and demonstrated solutions that can support local and regional authorities in sustainable urban mobility and logistics planning and contribute to successful implementation of these strategies on local level. The overall objective of the platform project is to build cities and regions’ capacity to tackle urban mobility challenges – highlighting SUMP as the cornerstone of local mobility policies.”

Hanketta johtaa UBC ja Turun kaupunki ja se kokoaa toistakymmentä organisaatiota, yhteisöä ja valtiota Itämeren SUMP:ien ja kaupunkilogistiikan äärelle vuosina 2025-2028. Hankkeen virallinen kick off on heinäkuussa 2025.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee SUMP tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi Annu Korhosen SUMP yhteyspisteen katsaus. Päätettiin palata UBC:n projektikatsaukseen ja tulevaan keskisuurten kaupunkiseutujen koulutuspakettiin syksyn ensimmäisessä kokouksessa.

6. Syksyn 2025 kokoukset

Päätösehdotus: Sovitaan syyskauden kokoukset ja Vuosiseminaarin ajankohdat.

- Elo-syyskuun vaihde
- Marras-joulukuun vaihde
- Vuosiseminaari, ehdotus ke 26. tai to 27.11.25

Päätös: Syksyn ensimmäinen kokous pidetään teamsissa 12.9.2025 klo 12.30-15, vuoden viimeinen kokous pidetään teamsissa 8.12. klo 12.30-15.

MAL-verkoston vuosiseminaari pidetään pe 28.11.2025 iltapäivällä Helsingissä sisältäen lounaan, seminaarin ja jälkilogit. Seminaari on samalla 15 vuoden juhlaseminaari ja sinne kutsutaan myös projekteissa mukana olevat jäsenyhteisöjen asiantuntijat.

7. Muut asiat

Todettiin ELY-edustajien tilanne.

Keskusteltiin alueidenkäyttölain uudistamisesta ja ko lain lausuntopyynnöstä.

Ympäristöministeriön sidosryhmätilaisuuden diat 6.6.2025 ovat kokousaineistossa liitteenä.

VM:n ajankohtaisena asiana Valtion kiinteistöneuvottelukunta on 10.2.2025 antanut Senaatti-kiinteistöille, Metsähallitukselle ja Väylävirastolle toimeksiannon, jolla se on pyytänyt ko. suurimpia valtion kiinteistönhaltijavirastoja kuvaamaan nykyiset toimintatavat kehittää ja luovuttaa kiinteistöjä kunnille. Lisäksi pyydettiin kuvamaan toteutuneet luovutukset viimeiseltä viideltä vuodelta. Tiedot on pyydetty kesäkuun 2025 loppuun mennessä. Saatujen tietojen perusteelle valtiovarainministeriö valmistelee neuvottelukunnalle jatkotoimenpide-ehdotuksen.

8. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous klo 11.32 ja siirryttiin kesälounaalle.